

Jan Čermák: *Formální rozlišení komitativu a instrumentálu v současné švédštině*

Bakalářská práce. Praha: FF UK, 2019.

Posudek vedoucí práce.

Bakalářská práce Jana Čermáka *Formální rozlišení komitativu a instrumentálu v současné švédštině* se věnuje široce formulované otázce po možné gramatikalizaci komitativně-instrumentálního značení v současné švédštině. Tuto otázku ovšem uchopuje perspektivou v zásadě synchronní a prostředky korpusového výzkumu, založeného na bohatém datovém vzorku a rigorózním metodologickém zpracování. Svým přístupem tak reprezentuje aktuální trend v oblasti gramatikalizačních studií, kde lze pozorovat sílící využití exaktních výzkumných metod, umožňující vědecké testování gramatikalizačních hypotéz.

Předkládaná bakalářská práce představuje po všech stránkách příkladný lingvistický výzkum. Práci otevírá poučený rozbor problematiky, následuje přesné uchopení výzkumné otázky spolu s formulací výzkumné hypotézy a konečně její otestování na základě pečlivě provedené analýzy. Práce je výborně strukturovaná, její jednotlivé části jsou úměrné svému účelu, celek je vyvážený. (V tomto ohledu mám pouze drobnou námitku vůči části 5.5, obsahující výsledky analýzy, které by podle mého názoru zasloužily prezentovat v rámci samostatné kapitoly.) Práce působí neobvykle sevřeným dojmem, výklad je v každém bodě účelný.

V teoretické části se autor výborně vyrovnal s diverzitou přístupů k centrálním konceptům svého zkoumání (*komitativ* a *instrumentál*), akcentoval jejich sémantickou interpretaci a dále představil různé způsoby jejich značení, se zvláštním zřetelem ke švédštině. Výklad přitom postupuje plynule od obecného vymezení k detailnějším aspektům pojednávané problematiky a v každém momentě je veden s ohledem na využití prostředkovaných informací v analytické části práce, takže žádná informace nepůsobí nadbytečně. Z teoretického úvodu je dále zřejmé, že autor je dokonale seznámený s lingvistickou terminologií, jeho zacházení s lingvistickými pojmy je suverénní, promyšlené a přesné. To ostatně platí i pro zacházení s jazykem celkově: text je plynulý, formulace výstižné. Zvláště chci vyzdvihnout krátkou, ale podstatnou kapitolu 4, která přináší jasně a přehledně formulované výzkumné otázky a hypotézy. V páté kapitole, věnované metodologii výzkumu, autor podrobně popisuje výběr dat, metodu jejich vytěžení a postup při jejich zpracování, přitom průběžně upozorňuje na rizika, která s sebou jednotlivá rozhodnutí nesou. Stručně pojatá závěrečná kapitola 7 přehledně a jasně prezentuje hlavní zjištění plynoucí z analýzy, a to zcela příkladně jejich propojením s výzkumnými hypotézami, formulovanými na počátku výzkumu.

Práci je obtížné cokoli vytknout i po formální stránce: autor jednoznačně dostal všem náležitostem vědecké práce – způsobu a formě citací, formální úpravě textu, včetně číslovaných příkladů a odkazů k nim, tabulek atd. Text je ostatně téměř prost pravopisných chyb a překlepů. Má jediná výhrada v tomto ohledu má spíše formu doporučení pro další autorovu odbornou aktivitu: výklad je místy přeci jen až příliš kondenzovaný a v některých, na porozumění náročnějších pasážích vyžaduje opakované čtení. Přimlouvala bych se za větší vstřícnost vůči

čtenáři celkovým rozvolněním výkladového stylu, zařazením redundantních příkladů, zopakováním informací ad.

Ze struktury práce a z jejího důrazu na adekvátní vymezení a zpracování dat je patrné, že autor usiloval o primárně metodologické uchopení výzkumné otázky. Přestože v práci samotné na řadě míst ozřejmuje výběr zvolené metody či konkrétního postupu, navrhuji, aby u obhajoby stručně pohovořil o genezi výsledného metodologického pojetí. Jsem přesvědčena, že poučení plynoucí z hledání toho, jak výzkumnou otázku metodologicky náležitě uchopit, může být stejně inspirativní jako její výsledné zpracování.

Míra erudice, kterou autor ve své práci prokázal, je obdivuhodná a podle mého názoru dalece přesahuje obvyklou úroveň lingvistické bakalářské práce. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat známkou **v ý b o r n ě**.

V Praze 2. 9. 2019

Mgr. Magdalena Zíková, Ph.D.